

POLSKIE TOWARZYSTWO WALKI Z KALECTWEM
ODDZIAŁ W PRZEMYŚLU
37-700 PRZEMYŚL, ul. BARSKA 15 I p.
TEL./FAX (0-16) 670 58 30; TEL./FAX (0-16) 670 71 85

Przemyśl, dnia 29.08.2012r.

Idea powstania Domu Polskiego w Raszkowie Separatystyczna Republika Naddniestrzańska Inicjatywa społeczna

Geneza

/...To, tu w cichym, spokojnym i malowniczym Raszkowie umówiłem się z naszymi rodakami na spotkanie, które wyśniłem w snach mej duszy przeczuwając, że nasza historia, stara historia, rozpoczyna się od nowa, odkrywając nam nieznanne ludzkie istnienia przesiąknięte tęsknotą za ziemią Ojczyzną.../

/...Spacerując nieznanymi mi ścieżkami ujrzałem życie ---
Życie naszych rodaków w jakiejś nostalgicznej samotności.
Jednak życie, które nie jest martwe lecz ma swoją głęboką historię wypisaną na twarzach i dłoniach tych ludzi.../

/...Stara zniszczona, przemodlona synagoga przypominała o świetności tej miejscowości, bowiem mieszkali tu obok siebie Polacy, Mołdawianie, Rosjanie, Ukraińcy, Żydzi, Ormianie.

- **Spójrz na ten stary dom. Jest wolny, niezamieszkały** – powiedziała niespokojnym głosem Natalia Siniawska-Krzyżanowska (Prezes Stowarzyszenia Polskiego „Jasna Góra w Tiraspolu”).

- **Mam takie marzenie, by ten dom wyremontować i stworzyć tu Dom Polski dla ludzi tu mieszkających. Tak bardzo bym chciała byśmy mogli się tutaj spotykać i pielęgnować kulturę polską, język, urządzać święta, zapraszać gości.**

fragmenty eseju „Zapomniane światy ludzkie”

Marek Pantuła

Szanowni Państwo!

Jako autor projektu „Powstania Domu Polskiego w Raszkowie” i członek Zarządu Polskiego Towarzystwa Walki z Kalectwem w Przemyślu zwracam się z gorącą prośbą o pomoc w realizacji idei powstania **Domu Polskiego w Raszkowie**, na terenie separatystycznej **Republiki Naddniestrzańskiej**.

Uprzejmie informujemy, że zaangażowanie się w realizację powyższej idei jest równoznaczne z **zapisaniem się w historii** tego specyficznego regionu na rzecz naszych Rodaków nie tylko z Raszkowa, ale całego Naddniestrza i stosunków Polsko-Naddniestrzańskich.

Istnieje możliwość zakupu, przez Stowarzyszenie Kultury Polskiej „Jasna Góra” w Naddniestrzu, starego domu z uroczą działką nad Dniestrem w Raszkowie. Cena działki z domem to koszt ok. 20 000 zł.

Planowane oficjalne otwarcie Domu Polskiego w Raszkowie: wiosna 2013 roku w rocznicę X Bukowińskich Spotkań ze Sztuką, które „idą” śladami Polonii zapomnianej, rodaków żyjących z dala od dużych aglomeracji Europy Wschodniej.

Zobowiązujemy się do podziękowania i **utrwalenia Tablicą Pamiątkową z imienia i nazwiska na Domu Polskim w Raszkowie**, wszystkim poważnym fundatorom.

Z pewnością będzie to wydarzenie historyczne z zapisaniem się w historii stosunków Polsko-Mołdawsko-Nadniestrzańskich.

Z wyrazami szacunku
autor projektu
Marek Pantuła

- **Raszków** - W 1569 roku miasto znalazło się w granicach Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Pojawia się często na kartach powieści „Pan Wołodyjowski” Henryka Sienkiewicza, a według autora znajdowało się na końcu świata. W całym Naddniestrzu mieszka ok.12 000 osób pochodzenia polskiego.
- Obecnie w Raszkowie, Słobodzie Raszków i Tiraspolu działa **Stowarzyszenie Polskiej Kultury „Jasna Góra”**, którego celem jest:
 - **Odrodzenie Ducha Narodowego wśród etnicznych Polaków**
 - **Rozwój i ochrona polskiej kultury, duchowych tradycji i historii**

* Cmentarz Polski, znajduje się w Sienkiewiczowskim Raszkowie. Jest to miejsce szczególne nie tylko dla polskiej literatury, ale także dla mieszkających w Naddniestrzu Polaków. Spoczywają na nim wyłącznie nasi rodacy, a ich mogiły są datowane od przełomu XVII i XVIII wieku. Czynny jest do dnia dzisiejszego. Polski cmentarz to ważny dowód historycznej obecności Polaków w naszym regionie. Jest uświęconą częścią ziemi, chroniącą w sobie historię życia naszych przodków. Zabytkowe, unikalne pomniki i grobowce zachowały się po dzień dzisiejszy i przedstawiają sobą ogromną wartość dla nas i przyszłych pokoleń. Obecnie pochówki w grobowcach są wielką rzadkością, warto zatem zachować stare mogiły.
- ***Naddniestrze** – region autonomiczny, separatystyczny w Mołdawii, niepodległy na arenie międzynarodowej uznawany jedynie przez Abchazję i Osetię Południową. Obejmuje znajdujący się na lewym brzegu Dniestru pas ziemi dł ok. 200 km i szer 12-15 km z liczbą ludności 555 tys*
2 września 1990 roku Naddniestrze ogłosiło deklarację niepodległości jako Naddniestrzańska Republika Mołdawska (Pridnestrowskaia Moldavskaia Respublica, w skrócie PMR) ze stolicą w Tyraspolu.
- *W wyniku II rozbioru Rzeczypospolitej całe Naddniestrze znalazło się na obszarze Cesarstwa Rosyjskiego. Po roku 1917 Naddniestrze stało się częścią Ukrainy Radzieckiej. Pakt Ribentrop-Mołotow, spowodował, że wschodnia część Rumunii znalazła się w strefie wpływów sowieckich. Do roku 1989 Naddniestrze było częścią MSRR. Jednak w Latach 1989-1990 niektóre siły polityczne w Mołdawii miały plan zjednoczenia z Rumunią. Zaczęły odzywać się głosy wołające o autonomię Naddniestrza. Referendum z 1993 roku, w którym ponad 90 % obywateli Mołdawii wypowiedziało się za utrzymaniem niepodległości nie przekonało władz Naddniestrza do powrotu pod zwierzchność Kiszyniowa.*
- *Tak więc od roku 1991 Mołdawska Republika Naddniestrza jest niezależną republiką, nieuznaną na arenie międzynarodowej. Do utworzenia separatystycznego rządu Naddniestrza zarówno politycznie jak i militarnie przyczyniły się rosyjskie władze. Stacjonująca tu 14 armia rosyjska stała się stroną konfliktu mołdawsko-naddniestrzańskiego. Mimo podpisania stosownego traktatu w Stambule w 1999 roku Rosja dotąd nie wycofała swoich sił zbrojnych z terenów Naddniestrza*

Projekt przygotował, **Marek Pantuła** – autor, twórca i koordynator Bukowińskich Spotkań ze Sztuką na Ukrainie, Rumunii, Mołdawii, Gagauzji i Polsce.

Laureat Nagrody Prezydenta Miasta Przemyśla (2006r.) i Nagrody Marszałka Podkarpackiego (2010r.) za działania społeczne na rzecz integracji mniejszości narodowych i osób niepełnosprawnych, promowanie kultury polskiej w Kraju i Europie Wschodniej, szczególnie tam, gdzie kultura nie dociera. Nagroda Nominacyjna Jana Rodowicza „Anody” w Muzeum Powstania Warszawskiego 2012r. Członek Zarządu Polskiego towarzystwa Walki z Kalectwem w Przemyślu

Kontakt: 37-700 Przemyśl ul. Opalińskiego 11/32 Polska

tel. kom. +48(16)606295675 e-mail: jmjmp@poczta.onet.pl

Autorzy idei powstania Domu Polskiego w Raszkowie:

Marek Pantuła

Natalia Siniawska-Krzyżanowska (Prezes Stowarzyszenia Polskiego)

„Jasna Góra w Tiraspolu